

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Сторожинецького районного суду Чернівецької області

16.10.2024

Чернівці, 2024

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 16.10.2024 групою НПМ здійснено відвідування Сторожинецького районного суду Чернівецької області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Ісопенко Ірина Юльянівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Сидоренко Олександр Олегович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Пітей-Маляр Аліна Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лупу Аріна Віталіївна, представник громадської організації;

Хащук Василь Дмитрович, представник громадської організації.

Сторожинецький районний суд знаходиться за адресою: вулиця Гвардійська, будинок 9-А, місто Сторожинець, Чернівецький район, Чернівецька область, 59000.

Керівництво суду:

Яківчик Іван Васильович, голова суду;

Дребот Ігор Георгійович, керівник апарату суду.

Під час проведення відвідування суду відзначено, що керівництво суду забезпечило безперешкодний доступ до всіх приміщень суду.

Суд є однією із сучасних зразкових будівель юстиції, яка була здана в експлуатацію у 2020 році.

Станом на 16.10.2024 у суді фактично працює 3 судді (по штату – 6).

Суд розміщений у двоповерховій будівлі (фото 1). У будівлі облаштовано два входи/виходи – основний (центральний), службовий (конвойний) (фото 3).

Працівниками Служби судової охорони здійснюється пропускний режим та охорона суду. У відвідувачів перевіряються документи та ведеться журнал реєстрації пропуску осіб до адміністративних будівель суду. Наявна система відеоспостереження та стаціонарний металодетектор аранжованого типу та безперешкодний доступ для маломобільних осіб (фото 4).

У суді розміщено 4 зали судових засідань: 2 зали для розгляду цивільних справ, розташованих на першому та другому поверсі, та 2 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ – на першому та другому поверсі. Під час

візиту НПМ перевірено залу для кримінальних справ на першому поверсі (фото 5).

У залах судових засідань розміщені кабіни для підсудних з огорожею зі спеціального захисного скла, також наявні в справному технічному стані кнопки виклику працівника суду для осіб з обмеженими можливостями, аптечки невідкладної медичної допомоги повністю укомплектовані.

Також, у залах для розгляду кримінальних справ наявні кварцові лампи та здійснюється щоденне кварцування приміщень відповідно до графіку.

Відповідно до пункту 6.5.1 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН); пунктами 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у приміщенні суду обладнано камери для обвинувачених (підсудних), засуджених осіб та приміщення для розміщення особового складу варті. Встановлена наявність відокремленого санітарного вузла для обвинувачених (підсудних), засуджених.

Вимогами пункту 6.5.2 ДБН передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати, виходячи з розрахунку, три камери на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. У суді встановлена наявність шести таких камер, що відповідає вимогам розташування трьох камер на кожну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ (фото 6). Групою НПМ встановлена відповідність площі камер до вимог пункту 6.5.2 ДБН, згідно з яким, площа кожної камери для підсудних (засуджених) повинна бути не менше ніж 4,0 м². Наявний також окремий санітарний вузол для обвинувачених (підсудних), що дозволяє забезпечити безпеку у суді. У камерах для утримання обвинувачених, підсудних (засуджених) наявна припливно-витяжна вентиляція та достатнє освітлення.

Відповідно до вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України та пункту 6.5.2 ДБН у приміщенні суду обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими, що робить можливою реалізацію їх права на захист.

Згідно з пунктом 20 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями та пунктом 22.5 Європейських пенітенціарних правил, для підсудних (засуджених) встановлені кулери з метою забезпечення доступу до питної води.

Відповідно до вимог пунктів 5.3.1, 5.3.2, 6.3.2 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018. «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» (далі – ДБН Інклюзивність) щодо безбар'єрного простору, доступність

приміщення суду для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення забезпечена належним чином: наявні пандуси та поручні, як на вході до суду, так і в самому приміщенні суду (фото 7).

Шляхи руху в середині будівлі суду відповідають вимогам пункту 8.4.2 ДБН Інклюзивність, згідно з яким основний вхід у будівлю суду та початок сходів і пандусів позначений тактильними (рифленими) та контрастно забарвленими попереджувальними смугами.

Групою НПМ встановлена наявність санітарного вузла для маломобільних осіб на першому поверсі приміщення суду, який відповідає вимогам пункту 11.6 ДБН Інклюзивність (фото 8).

Розроблений маршрут конвоювання є повністю ізольованим, конвоювання здійснюється закритими для сторонніх осіб коридорами і сходами, що захищені та заграбовані (фото 9). Конвоювання підсудних (засуджених) до суду здійснює Національна гвардія України.

Згідно з Вимогами щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, у підвальному приміщенні Суду знаходиться найпростіше укриття, яке забезпечує можливість безпечного перебування громадян у разі оголошення повітряної тривоги (фото 10).

Для спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених облаштовано окремий під'їзд та наявні місця для стоянки конвойних автомобілів.

Всі поверхи будівлі забезпечені вогнегасниками, які відповідають технічним нормам та готові до використання за призначенням у разі потреби.

У ході відвідування групою НПМ обвинувачуваних, підсудних (засуджених) у приміщенні суду не перебували.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування суду групою НПМ здійснювалося 10 липня 2019 року. За результатами попереднього відвідування НПМ встановлено порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання, на належний рівень безпеки відвідувачів та працівників суду, на захист підсудних (засуджених), на забезпечення безпеки в суді та прав осіб з інвалідністю, на належні санітарно-гігієнічні та екологічні умови.

Вищезазначені недоліки були встановлені групою НПМ за адресою: вулиця Чернівецька, будинок 6, місто Сторожинець, Сторожинецький район, Чернівецька область.

Слід зазначити, що станом на 16 жовтня 2024 року та на момент фактичного відвідування суду групою НПМ, Сторожинецький районний суд розміщується за новою адресою: вулиця Гвардійська, будинок 9-А, місто Сторожинець,

Чернівецький район, Чернівецька область, 59000. Дане приміщення було здане в експлуатацію в 2020 році.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на забезпечення безпеки у суді (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У порушення вимог пункту 15 Інструкції в суді відсутня система відеонагляду, зокрема в середині приміщення суду маршрут конвоювання має певні недоліки, а саме відрізки, на яких відсутнє відеоспостереження, що може створювати додаткові ризики, пов'язані з можливим порушенням прав обвинувачених (підсудних) і засуджених (фото 11).

2. Згідно з пунктом 11 Інструкції, на вікнах залів судових засідань незалежно від поверховості встановлюються ґрати. Групою НПМ зафіксовано, що вікна зали судового засідання для розгляду кримінальних справ, як на першому, так і на другому поверсі не заґратовано, що негативно впливає на забезпечення безпеки у суді (фото 12).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області:

Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Сторожинецькому районному суду Чернівецької області:

2.1. Заґратувати вікна в залах судових засідань для розгляду кримінальних справ на обох поверхах, відповідно до пункту 11 Інструкції;

2.2. Усунути недоліки, зокрема відрізки, на яких відсутнє відеоспостереження маршруту конвоювання підсудних (засуджених) від камер до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ № 2, встановивши додаткові камери відеонагляду згідно з пунктом 15 Інструкції.

До звіту додаються: фотофіксація на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з
прав людини у Чернівецькій області**

Ірина ІСОПЕНКО

Фотофіксація

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

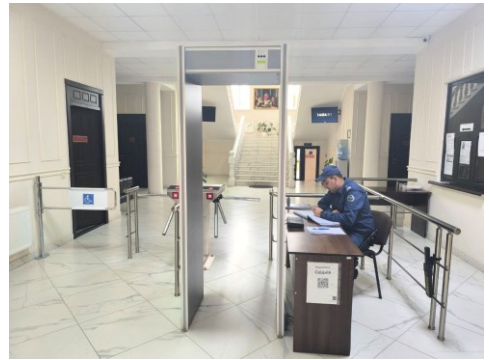

Фото 5

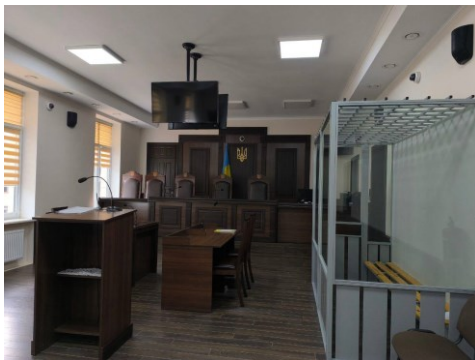
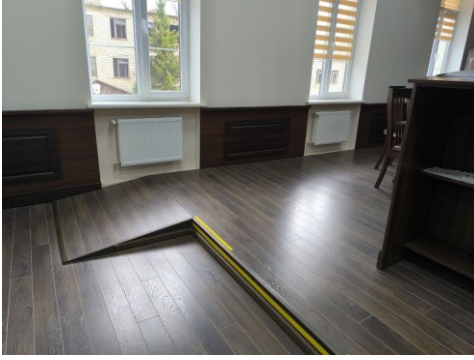

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Φοτο 9

Φοτο 10

Φοτο 11

Φοτο 12

